

Standartizuoto audito failo SAF-T reglamentavimo ypatumai

Įvadas

Standartizuota mokesčių audito failas SAF-T (toliau – SAF-T failas) reikšmingas tapo dėl pokyčių mokesčių institucijų sistemoje sprendžiant mokesčių prievolių nevykdymo atvejus. SAF-T failas sudaromas standartiniu formatu „eXtensible Markup Language“ (XML), kuris leidžia saugoti ir perduoti duomenis mokesčių audito tikslais. Pirmą kartą jį paskelbė ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacija (EBPO) 2005 m., o 2010 m. padarė esminius pakeitimus ir pratęsimus (OECD, 2017b, p. 65). Daugelio šalių mokesčių institucijos šį standartą pritaikė labai sėkmingai Austrijoje, Prancūzijoje, Liuksemburge, Lietuvoje, Norvegijoje, Lenkijoje ir Portugalijoje.

SAF-T yra tarptautinis standartas, skirtas elektroniniam patikimų apskaitos duomenų mainams iš organizacijų į nacionalinę mokesčių inspekciją ar išorės auditorius (Mehlman, 2018). Kartu tai leido diegti novatoriškas valdymo koncepcijas finansinio patikrinimo, audito ir mokesčių laikymosi srityse. Tyrėjai Auksztol ir Chomuszeko (2020), Cano (2020), Hanzal ir Homan (2019) Macudzinski (2018) bei Mehlman (2018) pastebi, kad SAF-T failas sugriežtina mokesčių sistemą, padidina mokesčių pajamų surinkimą į biudžetą, užkerta kelią mokesčių slėpimui ir ypač sukčiavimui pridėtinės vertės mokesčiu (PVM). Tačiau pastebima, kad SAF-T bylos reglamentavimas skirtingose EBPO šalyse skiriasi ir šie skirtumai gali sukelti sunkumų vykdant tarptautinius mokesčių patikrinimus. Tyrimų rezultatai Lietuvoje rodo, kad verslas vis dar nepasirengęs tokius duomenis teikti mokesčių administratoriui (LBAA, 2020), tai leidžia formuluoti tyrimo problemą – kokie reikalavimai keliami SAF-T failui ir kaip verslas turėtų prisitaikyti. Todėl šio **tyrimo tikslas** – išnagrinėti standartizuoto audito failo SAF-T reglamentavimo ypatumus.

Tikslui pasiekti iškelti šie **tyrimo uždaviniai**:

1. Apibrėžti, kas yra standartizuotas audito failas SAF-T;
2. Išanalizuoti SAF-T failo praktinį pritaikomumą pasirinktose šalyse ir reglamentavimo ypatumus.

Tyrimo objektas: standartizuotas audito failas SAF-T.

Tyrimo metodai: norint apibūdinti bei išryškinti standartizuoto audito failo SAF-T reglamentavimo ypatumus naudota mokslinės literatūros, teisės aktų, reglamentų analizė, sintezė ir palyginimais. Atliekant tyrimą pasirinktų šalių atveju taikyta antrinių duomenų analizė.

Standartizuoto audito failo SAF-T samprata

Novatoriškas procesų pagrįstas metodas, skirtas padėti verslininkams prisitaikyti prie naujų aplinkybių, atsirandančių dėl SAF-T failo įvedimo, kuris keičia mokesčių institucijų paradigmą sprendžiant mokesčių nevykdymo atvejus. Atsakomybė apsaugoti nuo mokesčių vengėjų labai pasikeitė nuo mokesčių administravimo pereiti prie verslininkų, didinant finansinių nuobaudų riziką. Jis naudojamas kaip pagrindas derinti pagrindines valdymo koncepcijas, tokias kaip deramas patikrinimas ir kokybės valdymas, kurios paprastai taikomos atskirai (Macudzinski, 2018). SAF-T failas dalis duomenų kontrolės sistemos, kurioje atsižvelgiama į poreikį pertvarkyti vidaus finansų kontrolės procedūras, kad jos atitiktų naujus fiskalinio audito reikalavimus. Apibendrinus tyrėjų mokslines diskusijas dėl mokesčių auditavimo buvo išskirti keturi aspektai pateikti 1 lentelėje.

Mokesčių auditavimo taikant SAF-T failas

Mokesčių audito aspektai	Apibūdinimas
Naštos sumažinimas automatizuojant	SAF-T failas leidžia optimizuoti mokesčių mokėtojų ir mokesčių institucijų bendravimą dėl finansinių duomenų eksportavimo funkcionalumo per internetinę prieigą. Tai leidžia atsisakyti rankinio duomenų įvedimo. Mokesčių administratorius automatiškai gauna finansinius įrašus iš mokesčių mokėtojų ir įkelia juos į administracines duomenų bazines tolesnei kontrolei, analizei, auditui, pašalindama rankinį ar pusiau rankinį, daug laiko reikalaujantį darbą (Auksztol ir Chomuszko, 2020)
Perėjimas nuo suvestinių duomenų rinkimo prie atskirų įrašų	SAF-T failas išplečia mokesčių institucijoms prieinamą informacijos apimtį be nereikalingo delsimo. Tai padeda kurti administracinius registrus, sudarytus iš atskirų įrašų, paimtų iš skirtingų mokesčių mokėtojų duomenų bazių. SAF-T dėl PVM renka duomenis apie kiekvieną PVM mokėtojų atliktą operaciją, kurią galima suderinti su atitinkamais rangovų įrašais (Hanzal ir Homan, 2019).
Mokesčių laikymosi proceso pertvarkymas	Sukurta mokesčių audito sistema, pagrįsta duomenų rinkimu, labai pasikeitė, dėl galimybės tiesiogiai prieiti prie visų mokesčių mokėtojų gyventojų atskirų įrašų. Asmenų pasirinkimas mokesčių auditui nuo SAF-T failo įvedimo tapo daug tikslesnis (Mehlman, 2018). SAF-T failas atveria galimybę sušvelninti neigiama mokesčių audito poveikį, kai subjektyvus aiškinimas gali sukelti įtampa tarp sąžiningo mokesčių mokėtojo ir nelankstaus mokesčių inspektoriaus (Cano, 2020).
Mokesčių mokėtojo atsakomybės už vengimus arba nusizengimus	Daugiausiai lemia pati PVM prigimtis, kur mokestis imamas ir renkamas viso gamybos proceso metu, numatant mokėtiną mokestį sumažinti už pirkinius sumokėtu mokesčių (Mierzejewska, 2017). Mokesčių mokėtojai gali sumažinti savo mokestį anksčiau sumokėta suma. Tai skatina sudėtingus PVM sukčiavimus, kuriuose gali dalyvauti sąžiningi mokesčių mokėtojai. (Mazudzinski, 2018).

Taigi, kaip matyti pateiktoje 1 lentelėje mokesčių mokėtojo rankinis duomenų teikimas nebereikalingas, mokesčių institucijos gauna priemones, skirtas sukurti bylų rinkinį, skirtą apibrėžtam ir tikslesniam fiskaliniam auditui bei atskirų operacijų įrašų rinkimas per SAF-T padidina atitiktį, nes tiksliau aptinkami visi nesąžiningų operacijų dalyviai.

EBPO (OECD, 2010) yra parengusi gaires dėl SAF-T failo įdiegimo ir naudojimo mokesčių kontrolės tikslais. Remiantis šiomis gairėmis skirtingos šalys adaptuoja ir nustato taisykles savo nacionaliniuose teisės aktuose. Auksztol ir Chomuszko (2020), teigia, kad SAF-T failas sukurtas siekiant suteikti auditoriams prieigą prie rekomenduotų lengvai skaitomu formatu. Bylos duomenys nesunkiai eksportuojami elektroniniu būdu iš buhalterinės apskaitos programinės įrangos sistemos, kuri leidžia atlikti kontrolės veiksmus nenuvykus pas mokesčių mokėtoją. Taip pat dėl formato ir struktūros standartizavimo mokesčių audito byla patogi tiek valstybės tarnautojams, tiek išorės ir vidaus auditoriams.

SAF-T failas susideda iš keturių skyrių (OECD, 2010): 1) Antraštė; 2) Pagrindiniai failai; 3) Didžiosios knygos įrašai; 4) Pirminiai dokumentai (žr. 1 paveikslą).

Kaip matyti 1 pav. antraštė atskleidžia informaciją apie įmonę, kurios vardu buvo sukurta mokesčių audito byla, jos kontaktinius asmenis, juridinį adresą ir registracijos duomenis. Šiame skyriuje nurodomi metai ir ataskaitinis laikotarpis, už kuriuos sudaroma mokesčių audito byla. Taip pat „antraštėje“ yra informacija apie programinę įrangą, sukūrusią mokesčių audito failą, jos versiją ir kūrėją.

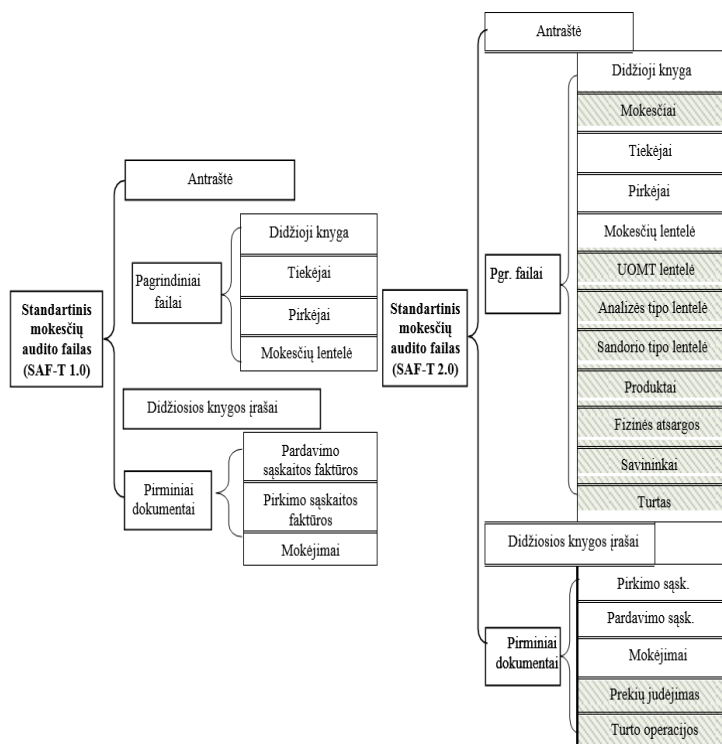
Skyriuje „Pagrindiniai failai“ yra keturi poskyriai:

1. Didžioji knyga – pateikiama informacija apie visas įmonių naudojamas apskaitos sąskaitas;
2. Tiekėjai – atskleidžiami pagrindiniai įmonės pardavėjų duomenys;
3. Klientai – informacija apie įmonės klientus pateikiama panašiai kaip tiekėjų poskyryje;
4. Mokesčių lentelė – leidžia pasirinkti mokesčio rūšį ir matyti visą su jo apmokestinimu susijusią informaciją.

Trečiajame SAF-T skyriuje „Didžiosios knygos įrašai“ pateikiama informacija apie visas įmonės ūkines operacijas atitinkamu laikotarpiu.

Skyriuje „Pirminiai dokumentai“ rodomi pirminiai apskaitos dokumentai atitinkamų vienetų kontekste:

- 1) Pardavimų sąskaitos faktūros;
- 2) Pirkimo sąskaitos faktūros;
- 3) Mokėjimai.

1 pav. SAF-T failo struktūra

Šaltinis: sudarytas pagal OECD (2010).

2010 metų balandžio mėnesį pasirodė antra, gerokai išplėsta standartinės mokesčių audito bylos versija. Taigi, 2.0 versijoje į skyrių „Pagrindiniai failai“ buvo įtraukti aštuoni subvienetai: 1) Mokesčiai; 2) UOMT lentelė; 3) Analizės tipo lentelė; 4) Sandorio tipo lentelė; 5) Produktai; 6) Fizinės atsargos; 7) Savininkai; 8) Turtas (žr. 1 pav.). Skyrius „Pirminiai dokumentai“ taip pat papildytas informacija apie prekių judėjimą ir turto sandorius. Taip pat SAF-T 2.0 atsižvelgia į EBPO šalių narių pasiūlymus tobulinti pirminę (originalią) specifikaciją (OECD, 2010).

Taigi, nors EBPO (OECD, 2010) nereikalauja konkretaus formato mokesčių audito bylai, rekomenduojant valstybinėms institucijoms plėtoti savo struktūrą Europos šalys SAF-T dabar vis labiau priima kaip elektroninės informacijos pateikimo priemonę.

Kitas veiksnys, pasak Mierzejewska (2017), lemiantis sklandų SAF-T įgyvendinimą, kurį iš pradžių sukūrė EBPO ir susijusios organizacijos, buvo jo suderinamumas su plačiai paplitusiu XML atviruoju duomenų saugojimo ir ryšio standartu. Tai leido greitai įgyvendinti papildomus, reikalavimus, keliamus įmonėms informacinėms sistemoms darbu su SAF-T. Esminis veiksnys tokiuose projektuose, kuriuose iš visų įmonių surinkti duomenys yra saugomi vienoje vietoje, yra aiškus nuoseklumo reikalavimas. PVM atveju unikalaus įmonės identifikavimo per nacionalinį verslo registro numerį naudojimas gali padėti įvykdyti automatinio suderinimo ir apmokestinamosios apyvartos tarp perkančiųjų subjektų tikrinimo reikalavimus. Kiti SAF-T skyriai, kaip balansas ar pelno (nuostolio ataskaitos, reikalauja papildomo koregavimo, kad būtų galima atlikti automatinę analizę. Kiekviena įmonė kuria savo ūkinių įvyki registravimo apskaitos politiką, todėl mokesčių audito kontrolėje reikia atlikti individualią, konkrečią analizę. Kita vertus, papildomi SAF-T skyriai, tokie kaip inventorių, banko operacijos, pardavimas, didžioji knyga, pildomi tik pagal poreikį, tikriausiai siekiant ištirti kiekvieną atvejį atskirai, nes automatinė šablonų paieška yra apribota dėl aiškumo neatitikimo, tarkim, tas pats sąskaitos numeris gali būti naudojamas įvairiems tikslams skirtinguose objektuose. Sudėtingi mokesčių vengimo metodai yra dar viena kliūtis, kurią galima atsekti tik atliekant individualų fiskalinį auditą. Dirbtinio intelekto technologijos plėtra ir skirtingų įmonių SAF-T gražos aiškumo standartizavimo būdai yra, kaip ateityje įveikti šias kliūtis (Mehlman, 2018).

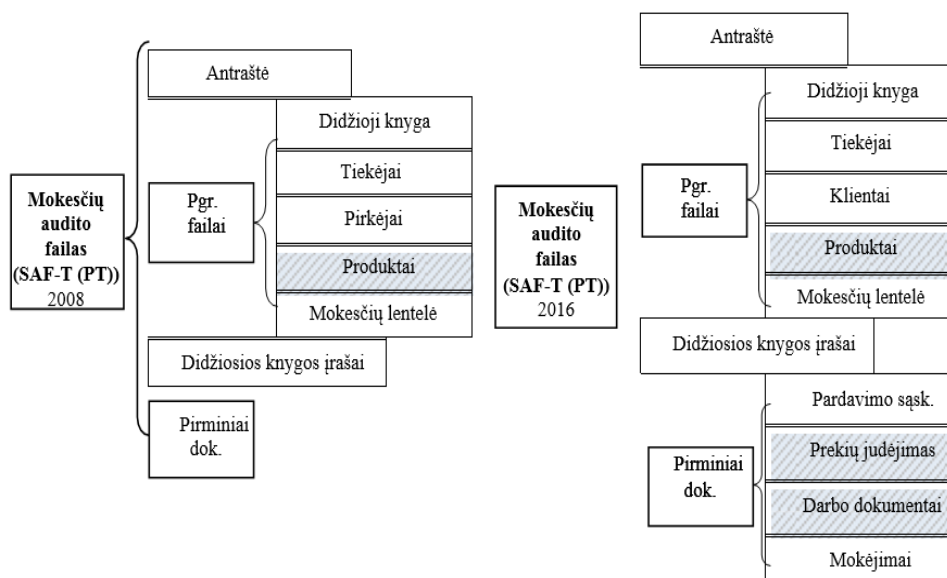
Taigi, iš pirmo žvilgsnio atrodo, kad SAF-T įdiegimas yra tik techninis ir organizacinis klausimas, tačiau didžiąja dalimi tai yra esminis lūžis santykiuose tarp mokesčių institucijos ir mokesčių mokėtojo, kai pirmasis įgyja daugiau galios dėl platesnių žinių, o tai pastarieji iš objektyvaus audito gali tikėtis sąžiningo elgesio. Taip,

pat tikimasi, kad makroekonominiu lygmeniu sukčiavimo mažinimas bus pastebimas. Įmonės lygmeniu dėl to kyla poreikis pertvarkyti vidinius finansinius patikrinimus, kad būtų sumažint rizika, kad mokesčių administracijai pateikiami neteisingi SAF-T duomenys arba nesąmoningai pradedamas bendradarbiavimas su mokesčių vengėjais ir sukčiais.

Tyrimo rezultatai

Siekiant atskleisti SAF-T failo praktinį pritaikomumą buvo pasirinkta išanalizuoti šalis, kurios pirmosios pradėjo diegti SAF-T failą, kurio pirmoji versija 2005 metais buvo paskelbta EBPO Fiskalinių reikalų komiteto (OECD, 2010).

Portugalija. Pagal SAF-T (PT) (2019) informaciją pirmoji Europos šalis, pradėjusi naudoti mokesčių audito bylą, buvo Portugalija. Nuo 2008 metų SAF-T Portugalijoje naudojimas buvo savanoriškas, o nuo 2010 m. privalomas. Portugalijos SAF-T (PT) standartas yra pagrįstas SAF-T 1.0, tačiau jo struktūra šiek tiek skiriasi ir jame yra keletas ypatybių, būdingų Portugalijos mokesčių įstatymams. SAF-T (PT) priimtas 2007 m. kovo 26 dieną dekretu Nr. 321-A, kuris susideda iš keturių tipinių skyrių: 1) Antraštė; 2) Pagrindiniai failai; 3) Didžiosios knygos įrašai; 4) Pirminiai dokumentai. Tačiau pagrindinių failų skylyje buvo papildomas skyrius „Produktai“, o skyriaus „Pirminiai dokumentai“ struktūroje nebuvo jokių poskyrių (žr. 2 pav.).

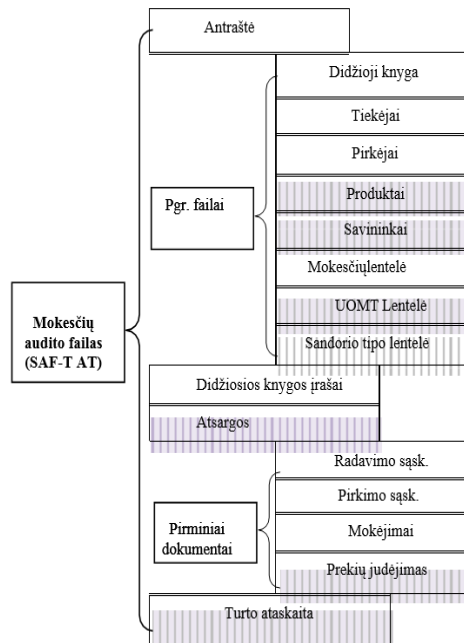
2 pav. SAF-T (PT) struktūra

Šaltinis: sudarytas pagal SAF-T (PT) (2019).

Vėliau Portugalijos SAF-T (PT) pakeitimai buvo atlikti keletą kartų (2009 m. 2013 m. ir 2016 m.), o šiuo laikinė Portugalijos mokesčių audito bylos versija turi daug platesnę struktūrą. Skyrius „Pirminiai dokumentai“ papildytas poskyriais: 1) Pardavimo sąskaitos faktūros; 2) Prekių apskaitos dokumentai; 3) Darbo dokumentai; 4) Mokėjimai. „Didžiosios knygos įrašų“ struktūra taip pat buvo iš esmės pakeista (žr. 2. paveikslė).

Portugalijos mokesčių administracija taip pat sukūrė savo mokesčių audito bylos skaitymo ir analizės programą, kuri, be to, atlieka penkiasdešimt testų su bylos duomenimis.

Austrija. Remiantis federalinės finansų ministerijos mokesčių potvarkių (BMF-010102/0002-IV/2/2009) Austrijoje standartinę mokesčių audito bylą Austrijos finansų valdyba pritaikė prie nacionalinių reikalavimų ir ji naudojama nuo 2009 metų balandžio mėnesio. Austrijos mokesčių audito failą SAF-T sudaro šeši skyriai: 1) Antraštė; 2) Pagrindiniai failai; 3) Didžiosios knygos įrašai; 4) Atsargos; 5) Pirminiai dokumentai; 6) Turto ataskaita. Skyriuje „Pagrindiniai failai“ yra aštuoni skyriai: 1) Didžioji knyga; 2) Klientai; 3) Tiekėjai; 4) Produktai; 5) Savininkai; 6) Mokesčių lentelė; 7) UOMT lentelė; 8) Sandorių tipų lentelė, o skirsnio „Pirminiai dokumentai“ struktūroje yra: 1) Pardavimo sąskaitos faktūros; 2) Pirkimo sąskaitos faktūros; 3) Mokėjimai; 4) Prekių judėjimas; Be to, šiek tiek supaprastinta forma turi „Didžiosios knygos įrašus“ (žr. 3 pav.).

3 pav. SAF-T (AT) struktūra

Šaltinis: sudarytas pagal Zurwertungstellung (2009).

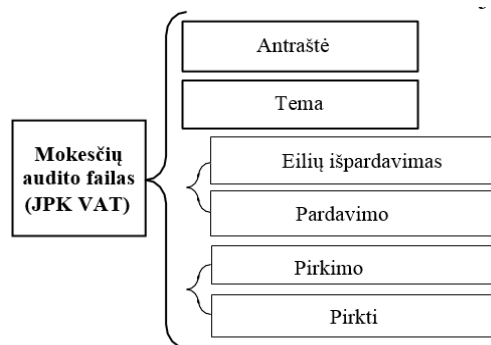
Lietuva. Remiantis Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (2015) duomenimis Lietuvoje mokesčių audito byla taikoma nuo 2015 metų. Lietuvos SAF-T struktūra atitinka SAF-T v.2.0 struktūrą. Visų pirmą „Antraštėje“ pateikiama bendra informacija apie SAF-T sukūrusį subjektą (asmens kodas, adresas, kontaktinis asmuo ir kita informacija). Skyrius „Pagrindiniai failai“ susideda iš tokių poskyrių kaip: 1) Didžioji knyga; 2) Mokesčiai; 3) Tiekėjai; 4) Klientai; 5) Mokesčių lentelė; 6) UOMT lentelė; 7) Analizės tipo lentelė; 8) Operacijų tipų lentelė; 9) Produktai; 10) Fizinės atsargos; 11) Savininkai; 12) Turtas. „Didžiosios knygos įrašai“ atskleidžia informaciją apie verslo operacijų detales (operacijos data, korespondentinės sąskaitos, suma ir kt.). „Pirminiai dokumentai“ pateikiami duomenys apie pardavimus, pirkimus, mokėjimus, prekių pervežimą, turto vertės pokyčius. Lietuvos vyriausybės padaryti SAF-T specifikacijos pakeitimai yra nereikšmingi ir susiję tik su nacionalinėmis atskleidimo tradicijomis. Tačiau pažymėtina, kad nors teisės aktai įsigaliojo 2015 m. Lietuvos įmonės pagal tyrimo duomenis vis dar nėra pasiruošusios perduoti SAF-T failą mokesčių administratoriui. Tyrimo atlikto 2020 m. rezultatai rodo, kad net 94 proc. respondentų iš įmonių teigė nepasirengę teikti SAF-T failo (LBAA, 2020).

Lenkija. Pasak Jednolity (2016) Lenkija nuo 2016 metų pradėjo diegti standartinę mokesčių audito bylą. Iš pradžių tik stambus mokesčių mokėtojas vyriausybės institucijoms turėjo pateikti vieną kontrolės bylą (JPK), o nuo 2017 metų sausio mėnesio ši pareiga buvo priskirta mažosioms ir vidutinėms įmonėms.

Lenkijos mokesčių audito byla pagal struktūrą skiriasi nuo standartinės mokesčių audito bylos tuo, kad yra padalinta į septynias dalis: 1) PVM registracijos registras; 2) Buhalterinės knygos; 3) Banko išrašai; 4) Žurnalai; 5) PVM sąskaitos faktūros; 6) Pajamų ir išlaidų knyga; 7) Pajamų įrašai.

JPK PVM yra privalomas ir pateikiamas kontroliuojančioms institucijoms iki mėnesio, einančio po atskaitinio laikotarpio 25 d. Vienos kontrolės rinkmena, be duomenų apie mokesčių mokėtoją ir jo sandorio šalis, savo struktūroje atskleidžia informaciją apie PVM apmokestinamus sandorius (žr. 4 pav.).

Kitos JPK versijos pateikiamos vyriausybinių institucijų prašymu per tris dienas arba subjektui bus skirta iki 2800 zlotų bauda.

4 pav. JPK PVM struktūra

Šaltinis: sudarytas pagal Jednolity (2016).

Taigi, prieš įdiegiant SAF-T į nacionalinę praktiką, pabrėžiama, kad dauguma šalių, taikančių mokesčių audito bylą, numatė jos įgyvendinimą laipsniškai: nuo bandomųjų projektų ir savanoriško taikymo iki privalomo tam tikrų kategorijų standartinės bylos pateikimo arba visų rūšių mokesčių mokėtojų. Dažnai suplanuotos datos vėluodavo dėl poreikio patobulinti failų formatą, nesuderinamumo programinę įrangą ir panašiai, skirtingose apskaitos sistemose, todėl reikėjo sukurti keitklį, kuris leistų duomenis iš šaltinio sistemų konvertuoti į reikiamą formatą.

Išvados

Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizaciją sukūrė standartinę mokesčių audito bylą SAF-T, kurioje yra tikslūs audito duomenys, eksportuoti iš pagrindinės apskaitos sistemos. SAF-T yra lengvai skaitomas dėl standartizuoto išdėstymo ir formato ir gali būti išplėstas, jei reikia. Pagrindinis standartinės mokesčių audito bylos privalumas yra galimybė ją patikrinti ir kontroliuoti naudojant patentuotą programinę įrangą, kuri gali padidinti mokesčių audito efektyvumą ir produktyvumą.

Vis daugiau mokesčių administratorių visame pasaulyje pradeda naudoti SAF-T. Šios tendencijos priežastis, kad elektroninis duomenų perdavimas labai supaprastina informacijos apie mokesčius ir įmokas apdorojimą, taip pat pagreitina ir efektyvina mokesčių patikras. SAF-T failą sudaro keturi skyriai, kuriuose pateikiama detali informacija apie įmonę, užregistruotas ūkines operacijas ir pagrindinius apskaitos registrus. Išanalizavus pasirinktas šalis naudojančias SAF-T failą nustatyta, kad vadovaujamosi EBPO gairėmis, egzistuoja nacionalinių skirtumų: 1) failo SAF-T struktūra, dėl mokesčių įstatymų; 2) įsipareigojimas teikti SAF-T failą; 3) SAF-T failo pateikimo terminas. Remiantis pasauline patirtimi, buvo nustatyta, kad mokesčių audito bylų vykdymas buvo laipsniškas ir reikalauja tolesnio taisymo, tačiau nė viena iš šių procesą pradėjusių šalių jo įgyvendinimo neatsisakė.

Literatūra

1. Auksztol, J., & Chomuszko, M. (2020). A data control framework for SAF-T reporting: A process-based approach. *Journal of Entrepreneurship, Management and Innovation*, 16(1), 13–40. doi.org/10.7341/20201611.
2. Cano, M. C. (2020). MNEs frustrated with Poland's SAF-T changes. *International Tax Review*.
3. Dėl standartinės apskaitos duomenų rinkmenos techninės specifikacijos ir techninių reikalavimų aprašo patvirtinimo [Electronic resource] / Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos. — 2015. — Available at : <https://www.e-tar.lt/portal/ru/legalAct/1c44f7f02f9611e5b1be8e104a145478>.
4. Hanzal, P., & Homan, J. (2019, June). Electronic Exchange SAF-T Standard of Data from Organizations to Tax Authorities or Auditors-Situation in the Czech Republic. In *2019 9th International Conference on Advanced Computer Information Technologies (ACIT)*, 405–408. IEEE. doi: 10.1109/ACITT.2019.8780001
5. Jednolity Plik Kontrolny (JPK) [Electronic resource] / Ministerstwo Finansów. — Available at : <http://www.finanse.mf.gov.pl/pp/jpk>.
6. LBAA. (2020). *Ar verslas jau pasirengęs pateikti i.SAF-T failą?* Žiūrėta: <https://www.lbaa.lt/paslaugos/apklausa/>
7. Macudziński, M. (2018). The Standard Audit File for Tax (SAFT): An IT Tool for Tax System Tightening. *Studia Administracji i Bezpieczeństwa*, 1(5), 108-120.
8. Mehlman, M. (2018). Audit on the Rise: Accessing Data across Jurisdictions Essential Post-BEPS. *Tax Executive*, 70, 80.

9. Mierzejewska, M. (2017). Automatic Tax Controller Concept Based on Saf-T. In *Management Challenges in a Network Economy: Proceedings of the MakeLearn and TIIM International Conference*, 2017, 457–458. ToKnowPress.
10. OECD (2010). Guidance for the Standard Audit File – Tax Version 2.0 : <https://www.oecd.org/ctp/administration/45045602.pdf>
11. OECD (2010). Guidance for the Standard Audit File — Tax, Version 2.0: Appendix B: SAF-T Schema version 2.00 [Electronic resource] // OECD. — 2010. — Available at : <http://www.oecd.org/tax/administration/45167181.pdf>.
12. SAF-T PT (Standard Audit File for Tax purposes) — Versão Portuguesa [Electronic resource] // Autoridade Tributária e Aduaneira. — 2019. — Available at : http://info.portaldasfinancas.gov.pt/pt/apoio_contribuinte/NEWS_SAF-T_PT.htm.
13. Zurverfügungstellung von Daten auf Datenträgern gemäß §§ 131 und 132 BAO (Ergänzung zu BMF 03.07.2000, 02 2251/3-IV/2/00) [Electronic resource] // Bundesministerium für Finanzen. — 2009. — Available at : <https://findok.bmf.gv.at/findok/resources/pdf/c1b89a7d-a41c-45ac-9f66-b7cb64db4555/39844.1.1.2.pdf>.

Deividas KRIKŠČIUKAS

PECULIARITIES OF SAF-T REGULATION OF STANDARTIZED AUDIT FILE

Summary

Standard Tax Audit File (SAF-T), which changes the system of tax authorities in dealing with tax evasion. The responsibility to protect against evaders has shifted significantly away from the tax administration and entrepreneurs, leading to the highest risk of financial penalties. The standard tax audit file (SAF-T) is compiled in a standard format. Based on eXtensible Markup Language (XML), which allows data to be stored and transmitted for tax audit purposes. It was first published by the Organization for Economic Co-operation and Development (OECD) in 2005 and in 2010. made substantial changes and extensions. The tax authorities in many countries have applied this standard very well in Austria, France, Luxembourg, Lithuania, Norway, Poland and Portugal. Thus, SAF-T is being used to tighten the tax system and increase tax revenues for the state budget than before. This is an effective means of preventing tax evasion and fraud. It is easier to check whether the details of the taxpayer deducting VAT correspond to what the seller indicated in his accounts when issuing the VAT invoice, i. y. electronic cross-checks.

Keywords: standard tax audit file, SAF-T.